

- [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.
12. Положення про Уповноваженого Президента України з прав дитини : затв. Указом Президента України від 11 серп. 2011 р. № 811/2011 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 63. — Ст. 2494.

Анотація

Іскендеров Е. Ф., огли. Окремі аспекти прокурорського нагляду за дотриманням прав і законних інтересів осіб, засуджених до позбавлення волі. — Стаття.

Стаття присвячена актуальним питанням вдосконалення правових засад здійснення прокурорського нагляду за дотриманням прав осіб, засуджених до позбавлення волі. Робиться висновок про необхідність вдосконалення законодавства в частині забезпечення прав засуджених засобом прокурорського нагляду.

Ключові слова: прокурорський нагляд, засуджені, дотримання прав, кореспонденція, колонія, прокуратура.

Аннотация

Іскендеров Е. Ф., оглы. Отдельные аспекты прокурорского надзора за соблюдением прав и законных интересов лиц, осужденных к лишению свободы. — Статья.

Статья посвящена актуальным вопросам совершенствования правовых основ осуществления прокурорского надзора за соблюдением прав лиц, осужденных к лишению свободы. Делается вывод о необходимости совершенствования законодательства в части обеспечения прав осужденных средствами прокурорского надзора.

Ключевые слова: прокурорский надзор, осужденные, соблюдение прав, прокуратура.

Summary

Iskenderov E. F., ogly. The prosecutorial supervision certain aspects over observance the persons rights and legal interests sentenced to imprisonment. — Article.

The article is sanctified to the pressing questions of improvement of legal principles of realization of public prosecutions observance over observance the persons rights and legal interests sentenced to imprisonment. Drawn conclusion about expedience of legislation development the rights of prisoners by means of Public Prosecutions.

Keywords: directorate of public prosecutions, prisoners, observance of rights, office of public prosecutor.

УДК 343.82

Д. В. Ягунов

КАТЕГОРІЯ OFFENDER MANAGEMENT В ПЕНАЛЬНИХ ПРАКТИКАХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН: НОВІ ПІДХОДИ ХХІ СТОЛІТТЯ ДО ПРОБЛЕМИ ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗЛОЧИНЦЯМИ

Убезпечення суспільства від злочинності на кожному етапі його розвитку потребувало нових підходів. Періодична заміна класичних засад кримінального права на позитивістські упродовж ХVIII–ХХ століть призвела до того, що у ХХІ столітті національні системи кримінальної юстиції багатьох сучасних держав увійшли з відверто вираженим позитивістським спрямуванням.

© Д. В. Ягунов, 2012

Найголовнішим розчаруванням прихильників концепцій поведження зі злочинцями ХХ століття, які базувалися на ідеях реабілітації злочинців, було те, що вона була визнана недосяжною метою кримінально-правового впливу. Сьогодні ідеї реабілітації піднесені до абсолюту в універсальних й регіональних міжнародних стандартах поведження із засудженими та управління пенітенціарними системами, проте, здається, відстань між високими деклараціями та пенальними практиками дедалі більш стає все більш відчутною.

Звичайно, реабілітація як надзвичайно «висока», гуманістична та приваблива ідея не зникла (та й не могла зникнути) з переліку цілей покарання. Проте через недосяжність цю мету потрібно було замінити на щось більш реальне, більш практичне, більш прагматичне, але водночас щось «зі смаком» соціальної спрямованості. Проте навіть в цих умовах обмеженість ресурсів на реабілітаційні зусилля призвела до того, що свого часу сформулював Р. Мартінсон: «Якщо ми не можемо нічого вдіяти зі злочинцями щодо зниження ризику рецидивізму, то ми мусимо робити максимально дешево» [1].

Потреба у нових підходах та методах поведження зі злочинцями обумовила появу того, що сьогодні розглядається політиками як найбільш дієвий метод забезпечення суспільства.

Йдеться про «*offender management*» — відносно нове науково-практичне поняття, яке навіть важко перекладати українською мовою, обмежуючись чимось на кшталт «управління злочинцями», проте в англомовному варіанті воно має дещо інше значення.

Сьогодні ця концепція організації роботи зі злочинцями перебуває на вершині популярності та привертає увагу як науковців, так і практиків. Так, у відповідному буклеті з питань *offender management*, виданому В'язничною службою Північної Ірландії, зазначалося, що ця служба «вступила до нового періоду поведження зі злочинцями, який є принципово новим, проте водночас і дискусійним щодо поєднання суворості законів з одночасним створенням нових шляхів поведження зі злочинцями з метою їх реінтеграції до суспільства після звільнення» [2].

Концепція *offender management* є доказом глибоких трансформацій у сфері наукових уявлень щодо принципів поведження зі злочинцями (від традиційної класики до відвертого позитивізму), що знайшло своє відображення і в міжнародних актах, і в національному законодавстві.

Так, з 2010 р. в країнах — членах Ради Європи діє стандарт організації діяльності національних служб пробації країн — членів Ради Європи — Європейські правила пробації (далі — Правила) [3].

Правила відобразили останні тенденції у поглядах на сутність покарання, його мету та філософію поведження зі злочинцями.

Відповідно до Правил, «пробація стосується виконання кримінально-правових заходів у громаді, визначених законом та покладених на злочинця відповідно до закону. Вона включає ряд дій та втручань, які передбачають нагляд, наставництво та допомогу, спрямованих на соціальне включення злочинця, так само як і внесок до забезпечення суспільства» [3]. І саме на останньому варто зробити наголос.

Концепція *offender management* знайшла своє відображення і в національному законодавстві сучасних європейських країн. Проте було б цікавим відзначити наступне: запровадження концепції *offender management* не є врахуванням Правил. Навпаки, Правила є відображенням більш-менш усталеного станом на початок XXI століття національного досвіду (переважно британського).

Ця стаття фактично є продовженням наших минулих публікацій, сфокусованих на британському досвіді діяльності служби пробації [4]. У цій статті також аналізується досвід Англії та Уельсу, що обумовлено низкою причин, передусім тим, що саме ця країна однією з перших запровадила концепцію *offender management*. Крім того, саме британські дослідники брали участь у розробці Правил, тому можна впевнено сказати, що Правила багато у чому базуються на британському досвіді.

Аналіз категорії *offender management* потрібно розпочати з реформи тих управлінських структур, на які в Англії та Уельсі покладається завдання щодо виконання покарань та проведення соціальної роботи зі злочинцями.

2001 р. в Англії та Уельсі було створено Національну службу пробації. Місцеві служби пробації, до недавнього часу автономні від центральної влади, були піддані реформуванню та внаслідок централізації стали «пробаційними регіонами» під «дахом» саме національного відомства пробації.

2004 р. було утворено Національну службу управління злочинцями (National Offender Management Service (NOMS)), внаслідок чого мала місце «переорієнтація» пенітенціарної системи цієї країни на комбіновані засади, де В'язнична служба та Служба пробації — раніше автономні відомства — стали структурними частинами NOMS.

Англійська NOMS є найяскравішим прикладом практичного запровадження концепції *offender management*, де йдеться про спеціалізовану структуру, відповідальну за забезпечення суспільства від рецидивної злочинності за умови максимальної економії грошей платників податків. Створення саме цієї служби з відповідними функціями є свідченням того, наскільки модель офіцера пробації змінилася та еволюціонувала від моделі «надавати поради, допомагати та бути дружнім до злочинця» до моделі «убезпечення суспільства, зниження рецидивної злочинності та покарання злочинців».

NOMS було створено за результатами доповіді британського бізнесмена П. Картера. Англійським урядом П. Картеру було запропоновано знайти найкращий метод досягнення оптимального співвідношення між в'язничним населенням та ресурсами, що могли бути виділені на реалізацію політики зниження в'язничної популяції (за останні тридцять років кількість ув'язнених у цій країні зростає майже удвічі). Крім того, беручи до уваги, що у порівнянні з 1997 р. на 30 % зросли видатки на функціонування в'язничної системи і на 70 % — на функціонування служби пробації, вимога економити кошти була надзвичайно актуальною та привабливою [4].

П. Картер запропонував здійснити три кроки: 1) запровадити так званий «інтегрований» («наскрізний») менеджмент кожним злочинцем (*end-to-end management*); 2) відокремити «управління у сфері виконання покарань» від

«постачання виправних послуг»; 3) створити атмосферу максимальної конкуренції серед постачальників виправних послуг.

Подібні тенденції вже сьогодні відображені і в Правилах. Так, відповідно до ст. ст. 19–20 Правил, надання пробаційних послуг може здійснюватися як державними, так і приватними структурами. В останньому випадку приватна структура повинна пройти відповідну державну акредитацію. Відповідно до ст. ст. 76–80 Правил, служби пробації «повинні спиратися на інших акторів, що мають їх підтримувати в їх діяльності» [3].

Повертаючись до британського досвіду, варто зазначити, що сьогодні В'язнична служба Англії та Уельсу продовжує очолюватися Генеральним директором, але останній став підзвітним Виконавчому директору NOMS.

Виконавчий директор NOMS отримав статус головного менеджера, відповідального за співвідношення між кількістю, якістю та ціною постачання «виправних послуг» для в'язниць та служб пробації.

Виконавчий директор NOMS також взяв на себе відповідальність за організацію найрезультативніших зв'язків між усіма елементами системи кримінальної юстиції, іншими публічними, громадськими та приватними акторами.

Була створена посада національного менеджера служби з питань управління злочинцями (NOM), підпорядкованого Виконавчому директору. NOM відповідальний за зниження злочинності в країні та є головним розпорядником відповідного бюджету.

Іншим органом управління системою з питань стала Рада, до якої входить Генеральний директор В'язничної служби та Директор служби пробації.

Функціональна модель NOMS базується на двох опорах, якими є «впровадження» та «змагальність». «Впровадження» передбачає відокремлення «управління злочинцями» від «постачання виправних послуг». Менеджер вирішує, які послуги потрібні злочинцеві, визначає пріоритети та укладає угоди з постачальниками (провайдерами). «Змагальність» пов'язана з заохоченням постачальників виправних послуг демонструвати їх наміри забезпечувати «найкращу цінність грошей платників податків» [5].

Відповідно до цих змін територія Англії було поділена на дев'ять регіонів, кожен з яких обслуговує відповідний регіональний офіс на чолі з регіональним менеджером (ROM). Для Уельсу ця посада визначена як «Директор служби з питань управління злочинцями».

Обов'язки ROM полягають у проведенні переговорів з різними постачальниками (провайдерами) виправних (пробаційних) послуг (державних, громадських та приватних) та спостереженні за дотриманням останніми своїх зобов'язань відповідно до цих угод (поняття «виправні послуги» включають як соціальні заходи, так і заходи, що мають суто каральний або охоронний характер).

На сучасному етапі NOMS виконує наступні функції: 1) визначає напрямки діяльності регіональних служб з питань управління злочинцями; 2) безпосередньо управляє 120 державними в'язницями (і безпосередньо призначає на посади 48 тис. персоналу); 3) заключає контракти з 14 приватними в'язницями та з приватними акторами у супутніх сферах (транспортування ув'язнених

до суду, електронний моніторинг, застава); 4) заключає контракти з 35 трастами пробації (далі — трасти) та приватними провайдерами послуг [6].

Пробаційні послуги в Англії та Уельсі надаються 35 трастами (probation trust), які отримують фінансування від NOMS. Трасти відповідальні за нагляд за звільненими з місць позбавлення волі злочинцями та виконанням альтернативних покарань. Співробітники трастів також готують досудові доповіді для суддів з метою сприяти їм обрати найбільш адекватний захід кримінально-правового реагування. Крім того, співробітники трастів допомагають жертвам насильницьких або статевих злочинів, де злочинця було засуджено на строк від 12 місяців позбавлення волі. Трасти також адмініструють гуртожитки для звільнених злочинців. Співробітники трастів можуть також працювати у в'язницях, де вони надають оцінку ризиків злочинців, готують їх до звільнення та впроваджують програми, спрямовані на зміну поведінки злочинців [7].

Так, Avon and Somerset Probation Trust: 1) забезпечує суди інформацією з метою сприяти винесенню судових рішень; 2) здійснює нагляд за особами, які відбувають покарання в суспільстві; 3) забезпечує дотримання покладених на таких злочинців зобов'язань; 4) здійснює діяльність щодо попередження рецидивної злочинності з боку зазначених осіб; 5) готує осіб, засуджених до позбавлення волі, до звільнення; 6) здійснює нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі; 7) співпрацює з потерпілими від злочинів [8].

На веб-сторінці Surrey and Sussex Probation Trust зазначено, що це ключова правоохоронна агенція, яка допомагає судам виносити вирок та управляти злочинцями упродовж всього періоду виконання вироку. Робота трасту пов'язана з реалізацією кари, наданням допомоги, здійсненням змін та, там де це необхідно, проведенням нагляду за злочинцями. Мета цієї роботи пов'язується із зменшенням рецидивних злочинів з боку засуджених та, відповідно, забезпеченням суспільства. Surrey and Sussex Probation Trust є відповідальним за: 1) підготовку доповідей для судів та рад з питань умовно-дострокового звільнення (parole board) з метою сприяти винесенню ними відповідних рішень, віднесених до їх компетенції; 2) здійснення нагляду за злочинцями, засудженими до покарань у суспільстві; 3) здійснення нагляду за умовно-достроково звільненими злочинцями [9].

Потреби жертв злочинів та злочинців забезпечуються вже не одним провайдером, а за допомогою більш ніж 1100 організацій, діяльність яких фінансується NOMS. Станом на 2006 р. 25 % грошей, що виділялися на NOMS, направлялися саме приватним та громадським організаціям [10]. Наприклад, в Східному Мідллендзі (East Midlands) регіональний менеджер з питань управління злочинцями отримував виправні послуги (як реабілітаційні, так і охоронні) від десяти провайдерів: В'язнична Служба (15 державних в'язниць), корпорація SERCO, корпорація GS, чотири ради пробації (Derbyshire, Lincolnshire, Northamptonshire and Nottinghamshire), траст пробації (Leicestershire and Rutland), корпорація Clearsprings, корпорація G4S [11].

Виходячи з концептуальних засад цього реформування, завдання кожного регіонального менеджера полягає у підвищенні конкурентоспроможності різних

«провайдерів» (постачальників) виправних послуг та створенні середовища змагальності у сфері виконання кримінальних покарань. Кожний з ROM повинен сприяти «збільшенню кількості людей та організацій, які зможуть допомогти покарати, навчити та реабілітувати злочинців». Серед організацій, які можуть надавати виправні послуги, можуть бути як державні агенції, так і недержавні актори. В свою чергу, останніми можуть бути як громадські організації, що працюють без мети отримання прибутку, так і бізнес-корпорації.

Щодо мети діяльності нової служби, то передусім варто відзначити, що ця мета дуже мало пов'язана з реабілітацією злочинців. Взагалі, сьогодні говорити про кризу «реабілітаційного ідеалу» не є «модним». Реабілітація як мета функціонування пенітенціарних установ зникла ще у 1980-х рр., трансформувавшись у певний «благородний», але все ж таки «задній план» кримінально-виконавчої діяльності. Мета функціонування в'язниць та служб пробації еволюціонувала від «реабілітації» до «управління ресурсами з метою економії коштів», а у подальшому — до «найдешевшого забезпечення суспільства». NOMS не є винятком, і діяльність цієї служби полягає, передусім, у «захисті суспільства». Робота менеджерів пов'язана не з наданням соціальних послуг у класичному виді, а в оцінці ризиків вчинення рецидивних злочинів.

Отже, реформа управління пенітенціарною системою Англії та Уельсу пов'язана, передусім, з подальшою приватизацією традиційно публічної функції виконання покарань (хоч прибічники такої реформи не використовують термін «приватизація», віддаючи перевагу ідеї «підвищення якості виправних послуг завдяки створенню конкурентного середовища»). Приватизація в'язниць є вже достатньо розповсюдженим феноменом в Британії та світі, але тут йдеться про приватизацію пробації та, що є більш важливим, докорінну зміну загальних принципів управління пенітенціарною системою.

В результаті цих реформ служба пробації втратила монопольний статус головного гравця на арені виконання альтернативних покарань та надання соціальних послуг злочинцям. Головна ідея організаційних та ідеологічних змін, що передбачалися реформою, полягала в тому, щоб «відібрати» монопольні повноваження щодо надання соціальних послуг засудженим від Рад пробації та надати ці повноваження регіональним менеджерам з питань управління злочинцями, які б обирали постачальників цих послуг серед різних провайдерів у конкурентному ринковому середовищі [12].

Розглянувши структурні реформи у сфері виконання покарань, варто сфокусувати увагу саме на новому методі організації роботи зі злочинцями у рамках концепції *offender management*.

Інтегрований менеджмент злочинців (*integrated offender management (IOM)*) спрямований на зниження рівня рецидивної злочинності шляхом поглиблення співпраці між місцевими органами влади, де основний фокус робиться на посиленні дії контрольних механізмів з одночасним поглибленням доступу до соціальних послуг [13].

У методичному посібнику з питань *offender management* зазначається, що «концепція *offender management* має забезпечити, щоб злочинці управлялися

та контролювалися упродовж їх перебування у в'язниці тією мірою, яка обумовлена ризиком, який вони являють, перед тим, як вони почнуть готуватися до повернення у суспільство» [13].

«Головною метою *offender management* упродовж терміну ув'язнення та у подальшому у суспільстві є захист громади від потенційної шкоди через мінімізацію можливостей злочинної поведінки. *Offender management* спрямований на вдосконалення механізмів забезпечення суспільства завдяки використанню «нових вироків та технологій упродовж відбування ними покарання з метою зниження рецидивної злочинності» [13].

Offender management — це «підхід, заснований на кооперації між різними органами системи кримінальної юстиції та сфокусований на ретельному плануванні впливу на злочинця упродовж всього його перебування у контакті з системою кримінальної юстиції. Планування поведінки зі злочинцем упродовж ув'язнення та упродовж перебування під наглядом у суспільстві становить єдиний процес» [13].

Отже, головною категорією нового підходу є «оцінка ризиків». Так, у посібнику В'язничної служби Північної Ірландії це поняття визначається як формальний процес визначення та оцінки ризиків спричинення серйозної шкоди злочинцем шляхом встановлення тих факторів, які обумовлюють злочинну поведінку. Оцінка пов'язується з наданням обґрунтованого судження стосовно того, може чи ні, яким шляхом, кому та за яких обставин злочинець спричинити серйозну шкоду [13].

Новий підхід спирається на відповідні цілі покарання, які доцільніше аналізувати у світлі позитивістських ідей з орієнтацією на «забезпечення суспільства», аніж школи класичної з фокусом на кримінально-правовому залякуванні та реабілітації.

В одному з видань NOMS зазначається, що «наша модель управління злочинцями розроблена з метою створити єдиний процес виконання вироку, де різні постачальники послуг можуть об'єднати свої зусилля навколо індивідуального правопорушника» [14]. У контексті такої моделі передбачається реалізація ідеї «один злочинець — один менеджер», де саме один менеджер розробляє план виконання судового рішення, формує його контури та напрямки реалізації.

Нова модель *offender management* спрямована на: 1) надання допомоги з боку менеджера упродовж всього вироку, включаючи питання адаптації до в'язниці та адаптації до суспільства після ув'язнення; 2) результативну оцінку ризиків, що характеризують злочинця, беручи до уваги несприятливі фактори середовища та індивідуальні потреби; 3) планування виконання вироку у формі складання плану, спрямованого на визначення ризиків та потреб злочинця; 4) координацію на співпрацю широкого ряду агенцій та партнерів, спрямовану на вчасне реагування на потреби та вироки, особливо під час звільнення злочинця та адаптації його до суспільства; 5) обмін інформацією між усіма задіяними акторами.

В іншому документі NOMS зазначається, що ця служба «має за мету знижувати рецидивну злочинність, забезпечувати суспільство, карати та реабілітовувати».

вати злочинців завдяки наскрізному менеджменту злочинцями упродовж всього їх перебування у контакті з системою кримінальної юстиції [14].

У світлі цієї концепції «наскрізне» (end-to-end) управління ризиками складається з трьох компонентів: 1) менеджмент; 2) нагляд; 3) адміністрування [14].

Кожен судовий вирок реалізується єдиною командою (offender team), керівником якої є менеджер з питань управління злочинцями (offender manager), який співпрацює з «постачальниками послуг», адміністраторами та особами, які здійснюють нагляд (супервайзерами) [14]. Напрямами діяльності offender team є: 1) кара; 2) допомога; 3) зміна; 4) контроль.

«Менеджмент» на рівні окремого злочинця визначається як процес формування порядку, напрямків, темпів та форм. Його «володарем» є менеджер з питань управління ризиками (offender manager), який відповідає за дискреційні елементи справи [14]. Складовими процесу менеджменту є наступні елементи: оцінка — виконання вироку — впровадження — висновки — оцінка.

Менеджер має відігравати провідну роль у поєднанні нерідко конфліктуючих світів в'язниці та суспільства. Це — особа, яка є відповідальною за оцінку дій у кожній справі, планування виконання плану та координацію дій з цього виконання упродовж всього періоду контактування особи зі службою. В Англії та Уельсі це зазвичай співробітник трасту.

Обов'язки менеджера включають: 1) підготовку досудових доповідей для суду; 2) оцінку ризиків злочинця та управління ризиками; 3) планування виконання вироку; 4) підготовку доповіді щодо можливості та умов умовно-достроково звільнення; 5) організацію відповідних умов для засудженого при звільненні; 6) виконання альтернативних покарань.

Поняття «нагляд» в цьому контексті визначається як сукупність постійних особистих зустрічей зі злочинцем та пов'язаних з ними дій, які потребуються у більшості справ для забезпечення дотримання обов'язків та створення мотивації співпрацювати. Мета зустрічей — забезпечувати виконання умов, що покладені вироком та мотивування до їх дотримання. Інтенсивність нагляду буде варіюватися залежно від ризиків, що являє злочинець, складності плану, а також мотивації, бажань та здібностей злочинця.

Особа, що здійснює нагляд (супервайзер), — особа, відповідальна за реалізацію плану виконання вироку на основі постійних зустрічей зі злочинцем, створення у злочинця мотивації, забезпечення дотримання ним вимог судового рішення, допомогу злочинцеві у виборів певного виду втручання. Найчастіше функції наглядача здійснює менеджер, хоч і у деяких випадках їх функції доцільно розділяти [15].

Обов'язки супервайзера включають: 1) проведення постійних зустрічей з засудженим після винесення вироку; 2) реалізація плану виконання вироку; 3) заохочення злочинця дотримуватися покладених на нього судом обов'язків та умов; 4) постійні контакти з менеджером.

У більшості справ ефективність та результативність вимагають, щоб менеджер водночас здійснював і нагляд. Поєднання двох процесів дозволяє уникати надмірних витрат.

Реалізація моделі *offender management* у в'язниці полягає у наступному. Кожний засуджений прикріплюється до свого супервайзера (*offender supervisor*). Ним може бути як в'язничний офіцер, так і співробітник трасту, прикріплений до структурного підрозділу в'язниці, відповідальний у ній за *offender management*.

У Правилах це знайшло своє відображення у наступному: «Нагляд має враховувати усі можливі потреби злочинця. Нагляд не може розглядатися лише як карально-контрольний механізм, проте також і засіб надання порад, допомоги та мотивування злочинця. Він має поєднуватися, де це потрібно, з іншими видами втручання, які можуть реалізовуватися службами пробації та іншими акторами (такими як розвиток певних якостей у злочинця, створення можливостей для працевлаштування та надання медичної допомоги)».

Категорія «адміністрування» визначається як сукупність процесів, які встановлюють інфраструктуру комунікації, відповідальну за те, щоб належні речі виконувалися належним чином у належний час. У новій моделі адміністратор — це особа, відповідальна за дотримання часових рамок, формальних процедур та стандартів при виконанні вироку. Адміністратором може бути та ж сама особа, що і менеджер та наглядач.

Підсумовуючи викладене вище, можна зазначити, що нові тенденції, які характеризують діяльність пенальних систем сучасних національних держав, можна сформулювати наступним чином: час наукових уявлень про злочинця, який є раціональним актором, щодо якого «діють» традиційні цілі класичного кримінально-правового впливу та який може «виправитися» або «реабілітуватися», закінчився.

Настав час уявлень про злочинця, який є «джерелом ризиків для суспільства», якими потрібно «управляти», щоб забезпечити суспільство, оскільки сам злочинець не є раціональним актором та в принципі не піддається «виправленню» у тому розумінні, яке вкладалося в цей термін упродовж тривалого часу.

Отже, *offender management* — це не управління злочинцями як раціональними акторами, які «сприймають» вплив покарання на них. Це — управління ризиками, вчинення рецидивних злочинів з боку злочинців як нераціональних акторів.

Література

1. Ягунов Д. «Криза реабілітаційного ідеалу» в наукових працях Роберта Мартінсона та їх значення для формування сучасної пенальної політики // Південноукраїнський правничий часопис. — 2010. — № 4. — С. 28–30.
2. Northern Ireland Prison Service. Offender Management. Operational Guidance and Standards. November 2009.
3. Recommendation CM/Rec(2010)1 on the Council of Europe Probation Rules (Adopted on 20 January 2010) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: wcd.coe.int.
4. Ягунов Д. Трансформація системи альтернативних покарань в Англії та Уельсі: можливість запозичення зарубіжного досвіду для України // Відновне правосуддя в Україні. — 2007. — № 2. — С. 67–72.
5. Restructuring Probation to Reduce Re-offending. — NOMS, 2005.
6. How the National Offender Management Service works / Ministry of Justice, NOMS. — March 2012.

7. About the Probation service [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.justice.gov.uk.
8. Avon and Somerset Probation Trust [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.aspa-online.org.uk.
9. Surrey and Sussex Probation Trust [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.surreysussexprobation.gov.uk.
10. Improving Prison and Probation Services: Public Value Partnerships. — NOMS, 2006.
11. Consultation on proposed NOMS Regional Commissioning Priorities 2008-9 (East Midlands). — NOMS, September 2007.
12. Working with probation to protect the public and reduce re-offending. Summary of responses to Restructuring Probation to Reduce Re-offending. — NOMS, 2006.
13. Increasing the voluntary and community sector's involvement in Integrated Offender Management. Research Report 59. K. Wong, C. O'Keeffe, L. Meadows, J. Davidson, H. Bird, K. Wilkinson and P. Senior. — Home Office, March 2012.
14. The NOMS Offender Management Model. Version 1. Issued to Probation Areas via ROMs. January 2005.
15. Delivering the NOMS Offender Management Model. Practitioner views from the Offender Management Community Cohort Study. C. Turley, H. Ludford, M. Callanan and M. Barnard. — Ministry of Justice: National Centre for Social Research, Research Series 7/11, July 2011.

Анотація

Ягунов Д. В. Категорія «offender management» в пенальних практиках зарубіжних країн: нові підходи XXI століття до проблеми поводження зі злочинцями. — Стаття.

У статті досліджено нові підходи та методи поводження зі злочинцями. Зокрема, проаналізовано концепцію організації роботи зі злочинцями — «offender management». Автором здійснено аналіз цієї категорії крізь призму діяльності конкретних установ пенітенціарних систем зарубіжних країн.

Ключові слова: пенальні практики, «offender management», поводження зі злочинцями.

Аннотация

Ягунов Д. В. Категория «offender management» в пенальных практиках зарубежных стран: новые подходы XXI века к проблеме обращения с преступниками. — Статья.

В статье исследованы новые методы и подходы к обращению с осужденными. В частности, проанализирована концепция организации работы с осужденными — «offender management». Автором осуществлен анализ этой категории сквозь призму деятельности конкретных пенитенциарных учреждений зарубежных стран.

Ключевые слова: пенальные практики, «offender management», обращение с осужденными.

Summary

Yagunov D. V. The category of «offender management» in the penal practices of foreign countries, new approaches to the problem of treatment of criminals in the XXI century. — Article.

The article investigates new methods and approaches to the treatment of criminals. In particular, author analyzed the concept of the organization of activities dealing with convicts — «offender management». This category was analyzed through the scope of activities of different penal institutions of foreign countries.

Keywords: penal practices, «Offender management», treatment of convicts.